

Ok m. 122, 25. V 1964. a.

200 KORDA

• KUIH MINNA •

3. veebruaril 1954. a. esietendus «Estonias» Tšaikovski ballett «Luikede järv», mis on eesti balletikunsti seniste saavutuste seas tänaseni vaieldamatult esikohal.

„LUIKEDE JÄRVE“

Pöördusime selle lavastuse kõige suurema tähtsuse — Eesti NSV teenelise kunstniku Helmi Puuri poole, keda praegu tunneb vist küll iga eesti teatrisõber, kuid kelle loominguliste võimete kogu suurus aiasid tol ajal ainult vähesed.

«Luikede järv» on endastmõistetavalt jäänud minu senise lavateo eredaimaks elamuks. Ühelt poolt tundsin suurt rõõmu, et mulle usaldati sellise osa loomine, teiselt poolt valdas päris tõsine hirm: kuidas ma sellega toime tulen, sest «Luikede järv» oli mulle ju esimeseks lavastuseks pärast Leningradi Koreograafilise Kooli lõpetamist ning «Estoniasse» tööle asumist. Aga kõhklusteks polnud mahti. Proovid käisid nii hommikuti kui ka öhtuti ja kui ma öösel pooltühjas trammis Kopli poole sõitsin, kippus silm vägisi kinni vajuma. Tšaikovski muusika oli vist tunginud iga mu rakukesse, sest isegi voodis ärkasin ma sageli üles ta helide peale. Kuid ka suurimate pingutuste korral poleks ma kõige sellega toime tulnud, kui mind poleks ümbritsenud nii palju heasoovlikke ning abivalmis inimesi. Kõigepealt muidugi lavastaja Vladimir Burmeister, kes oma suurte kogemuste ja peene pedagoogilise vaistuga oskas alati ärkvel hoida loomingujanu, ületada väsimust ja kartusi. Hulga väärtuslikke näpunäiteid sain oma vanematelt kolleegidelt — partneritelt Inge Põdralt ja Artur Koidult. Nii viisi märkamatu ma läksingi vastu esietendusele.»

Etendused läksid üha suurema menuga. Piletite ettetellimusi laekus terve hooaja etendusteks. Kui «Estonia» sõitis külalisesinemistele Leningradi, sai «Luikede järv» ka sealse balletipubliku poolt sooja vastuvõtu osaliseks. Neljal korral käis Helmi Puur esinemas Moskvas ning «Luikede järve» Adagio jäädvustati ka meie kontsertfilmis «Kui saabub öhtu». Üle saja korra on Helmi Puur tantsinud Odette'i-Ortillet, vaid mõned korrad vähem oli tema partneriks vabariigi teeneline kunstnik Artur Koit. 196 korda on Rotbardi osas esinenud vabariigi teeneline kunstnik Verner Hagus.

Helmi Puuri ja Artur Koidu poolt alustatud menu on jätkanud «Luikede järve» uued osatäitjad — Eesti NSV teeneline kunstnik Tiit Randviir, Larissa Kaur, Uno Puusaag ja Verner Loo. «Luikede järve» on mängitud vabariigietendustena rajoonikeskustes, külalistena on selles lavastuses esinenud Violetta Bovt Moskvast, Claude Bessy Pariisist, Elsa Sylvestersson Helsingist jt.

Ning kui täna, «Luikede järve» 200. etendusel publik aplodeerib Tiit Randviirule, Uno Puusaale, Verner Hagusele, David Šurile, dirigent Kirill Raudsepale ning kunstnik Eldor Renterile, siis on see tõsiselt tunnustuseks kogu balletikollektiivile. «Luikede järve» ei kao veel niipea ei teatri mängukavast ega ka teatrikülastajate südameist.

A. MIKK
Helmi Puur kuulab Vladimir Burmeisteri märkusi pärast peaproovi lõppu 1954. a.

A. Alla foto

